

REDUKTION AF FINANSLOVSBEVILLINGEN

EA MLA OM PRÆSTATIONSPRØVNING

ÆNDRING AF KRONE-SMILEYORDNINGEN
PÅ ARBEJDSMILJØCERTIFICERING

NYE AKKREDITERINGSORDNINGER

INDHOLD

- 2 Reduktion af DANAK's finanslovsbevilling
- 3 Konstituering af bestyrelsen
- 3 EA MLA for laboratorier akkrediteret til udbud af præstationsprøvning
- 4 Generalforsamling 2017 for IAF og ILAC i Vancouver
- 6 Revisionen af ISO 17025 er afsluttet
- 6 Akkreditering som adgang til det amerikanske marked
- 7 Samarbejde om akkreditering og certificering mellem Danmark og Kina
- 8 Ændring af krone-smileyordningen på arbejdsmiljøcertificering
- 8 Databeskyttelsesforordningen
- 9 Omfang af markbesøg på certificering og verifikation – Revision af AMC 15
- 9 Ny standard om reference-materialer DS/EN ISO 17034 og beslutning om kommende EA MLA
- 9 Akkreditering som grundlag for notificering – Ny AB 18
- 10 Kundetilfredshedsundersøgelse
- 12 Ny udgave af ISO 17011 om akkreditering – snart færdig
- 12 Fra kommunal byggesags-behandling til personcertificering
- 13 Personalía
- 14 Brugerfinansieret bedømmelse af ordninger
- 14 Nye akkrediteringer/godkendelser
- 15 Ny lovgivning, hvor akkreditering anvendes
- 16 Kurser
- 16 Nye eller reviderede dokumenter

DANAK

Den Danske Akkrediteringsfond
Dyregårdsvej 5B
2740 Skovlunde
Tlf.: 7733 9500
www.danak.dk
danak@danak.dk

DANAK tilbyder akkreditering til virksomheder, der ønsker national og international anerkendelse af deres prøvnings- og kalibreringsydelser samt certificeringsaktiviteter og inspektion.

DANAK-NYT
Udgiver: DANAK

Ansvarshavende:
Jesper Høj, DANAK

Redaktion:
Erik Bruun Lorentzen, Anne Lumholdt, DANAK

Grafisk og teknisk produktion:
Jon Kabell ApS

Oplag: 1.200

Yderligere eksemplarer af DANAK-NYT kan rekvireres hos Anne Lumholdt, alu@danak.dk, tlf. 7733 9574 eller printes fra www.danak.dk.

REDUKTION AF DANAK'S FINANSLOVSBEVILLING

Jesper Høj, jh@danak.dk, tlf. 77 33 95 33

I finanslovsforliget 2017, der blev indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti den 18. november 2016, blev det som en del af erhvervslivets betaling for fjernelsen af PSO-afgiften aftalt at reducere erhvervstilsuddet til akkreditering, standardisering og ædelmetalkontrol.

Finanslovsbevillingen til akkreditering blev reduceret fra 4,7 mio. kr. til 2,3 mio. kr. I forslag til finanslov 2018 bliver bevillingen yderligere reduceret med 0,1 mio. kr. i 2018 og 2019.

Dette har medført, at DANAK har reduceret nogle aktiviteter, og at andre aktiviteter, der tidligere blev betalt via finansloven, nu betales af DANAK's kunder og derved gennem af erhvervslivet.

Erhvervsministeriet vurderede, at reduktionen kan gennemføres ved, at DANAK hæver priserne med 1,0 mio. kr. og reducerer aktiviteter for 1,4 mio. kr.

DANAK gennemførte i 2017 prisstigninger på 1,0 mio. kr. ved at hæve administrationshonoraret og timepriserne.

DANAK har reduceret aktiviteterne noget mindre end foreslået af ministeriet, idet bestyrelsen besluttede at fastholde ILAC-AIC formandskabet, som Erik Øhlen-schlæger blev valgt til i 2016. Herved får DANAK et underskud og tærer på egenkapitalen. Vi forventer at kunne gennemføre effektiviseringer, der nedbringer underskuddet, så priserne de næste år kan holdes i ro og kun skal reguleres med pris- og lønudviklingen.

DANAK har neddroset aktiviteter ved at:

- Udtræde af standardiseringsudvalgene og ikke fortsætte som dansk delegat i ISO/CASCO, der udarbejder akkrediteringsstandarderne.
- Reducere det nationale samarbejde, så der kun afholdes 1 årligt møde i hvert sektorudvalg, og ved at andet samarbejde reduceres.
- Udtræde af EA-komité om kommunikation og en EA-arbejdsgruppe om sammenlignende kalibrering. Herudover vil der blive besparelser på andre komitéer.
- Reducere samarbejdet med Sikkerhedsstyrelsen. Rapportering om resultatkontrakten gøres simplere, og specielle indsatser betales særskilt, f.eks. Kina-samarbejdet eller redegørelser til folketinget eller ministre.

Desuden opkræver DANAK nu betaling fra myndigheder, der ønsker hjælp til udformning af akkrediteringsordninger, som skal anvendes til regelimplementering.

Fra venstre: Nils Linde Olsen, Bo Thejls, Helen Amundsen, Erik Dahm, Lars Bo Hammer, Jørgen Baadsgaard-Jensen, Anders Mortensen, Erik Bruun Lorentzen. Marie Louise Hansen er fraværende.

KONSTITUERING AF BESTYRELSEN

Jesper Høj, jh@danak.dk, 77 33 95 33

Efter en større udskiftning i DANAK's bestyrelse har den nye bestyrelse konstitueret sig med formand og næstformand.

DANAK's bestyrelse er udpeget af interessenterne, sådan at interesser fra både kunder, myndigheder, brugere af akkrediterede ydelser samt medarbejdere er repræsenteret.

Vedtægterne sikrer en vis udskiftning, idet et medlem kun kan udpeges til bestyrelsen 2 gange for perioder af 3 år.

I 2017 er Erik Dahm og Helen Amundsen genudpeget til den anden treårsperiode. Lea Frimann Hansen udtræder af bestyrelsen, da hun har været udpeget til bestyrelsen i 2 perioder, og Erhvervsministeren vil udpege et nyt medlem.

Formand	Erik Dahm
Udpeget af Eurolab	Laboratoriechef, Fødevarerregion Vest
Næstformand	Global Quality Manager
Udpeget af DI	Lars Bo Hammer
	Brüel & Kjær Sound & Vibration
Udpeget af Erhvervsministeren	Chefkonsulent
	Anders Mortensen
	Arbejdstilsynet
Udpeget af Erhvervsministeren	Kontorchef
	Marie-Louise Hansen
	Energistyrelsen.
Udpeget af Daniamet	Divisionsdirektør
	Nils Linde Olsen
	FORCE Technology
Udpeget af Forbrugerrådet Tænk	Seniorrådgiver
	Helen Amundsen
	Forbrugerrådet Tænk
Udpeget af Certificerings- og Inspektionsorganerne	Direktør
	Jørgen Baadsgaard-Jensen
	Dancert A/S
Medarbejderrepræsentant	Ledende Assessor
	Erik Bruun Lorentzen
	DANAK
Medarbejderrepræsentant	Ledende Assessor
	Bo Thejls
	DANAK

EA MLA FOR LABORATORIER AKKREDITERET TIL UDBUD AF PRÆSTATIONSPRØVNING

Henrik Lykkegaard Jørgensen, hj@danak.dk, 77 33 95 54

Med udgivelse af den harmoniserede standard "DS/EN ISO/IEC 17043, 1. udg. 2010 Overensstemmelsesvurdering – Generelle krav til præstationsprøvning" blev der dannet grundlag for en gensidig anerkendelse af de akkrediterede udbydere af præstationsprøvnings i EA medlemslandene.

DANAK søgte om tilslutning for deltagelse i denne EA Multilateral Agreement (EA MLA)

for udbud af præstationsprøvnings i forbindelse med EA's peer evaluering af DANAK i maj 2016. Som et af resultaterne af EA's peer evaluering blev DANAK indstillet til deltagelse i MLA'en.

For at der kan etableres og opretholdes en MLA på et område, skal der være mindst 3 medlemslande, som er godkendt. I overensstemmelse med beslutning taget i Rådet for

EA MLA april 2017 underskrev DANAK MLA for udbydere af præstationsprøvnings i april 2017 sammen med blandt andre Finland, Norge, England, Frankrig, Italien og Grækenland. Der er pt. 12 medunderskrivere af aftalen.

GENERALFORSAMLING 2017

Erik Øhlenschläger, eoe@danak.dk, 77 33 95 60

Årets generalforsamling blev afholdt i de sidste uger af oktober og indeholdt en lang række møder. Først afvikledes møder i de tekniske komitéer i såvel ILAC som IAF. Derefter møder i Executive Committees for såvel ILAC som IAF, møde i Joint Executive Committee fælles for IAF og ILAC, som så blev fulgt op med generalforsamling i IAF og ILAC inklusive et Joint General Assembly. I alt blev mere end 60 møder afviklet med over 300 delegerede. Den danske delegation bestod af sektionsleder Karsten Tølløse, direktør Jesper Høj og International Manager Erik Øhlenschläger.

Joint General Assembly

Blandt de centrale beslutninger ligger en Joint General Assembly (fælles for IAF og ILAC) resolution vedrørende opretholdelse af MLA status i forbindelse med fusion af APLAC (sammenslutningen af laboratorier) og PAC (sammenslutningen af certificeringsorganer) i Asian-Pacific regionen til en ny organisation APAC pr. 1. januar 2019. Denne resolution og den kendsgerning, at samtlige regioner fra 2019 dækker samtlige akkrediteringsområder i én organisation, sætter fokus på efterfølgende at stille mod en fusion af ILAC og IAF. Dette blev forsøgt i 2009, men trods flertal kunne fusionen ikke understøttes af et kvalificeret flertal på de nødvendige 75 % af stemmerne. En fusion vil indebære en betydelig ressourcebesparelse i forbindelse med drift af begge organisationer og forkorte årsmøderne væsentligt for de delegerede.

En anden central resolution vedrører implementering af ISO 17011:2017 vedrørende krav til akkrediteringsorganer. Resolutionen siger, at alle peer-evalueringer af akkrediteringsorganerne fra 1. juli 2018 skal ske i henhold til ISO 17011:2017 i henhold til en nærmere beskrevet overgangsplan. DANAK skal imidlertid først bedømmes igen i 2020.

ILAC Accreditation Committee (AIC)

Erik Øhlenschläger var ansvarlig for sit andet møde som formand (chair) for ILAC AIC og for at aflægge rapport ved årets generalforsamling. Ved mødet i AIC deltog omkring 100 delegerede samt 30-40 delegerede i hvert af de forudgående møder i 4 af de 12 arbejdsgrupper i AIC. Det skal nævnes, at der er næsten 200 medlemmer involveret i arbejdet i AIC og de arbejdsgrupper, som hører under AIC. Arbejdsgrupperne er opdelt på de fire akkrediteringsstandarder (ISO 17025, 15189, 17043 og 17034) og de fem multilaterale aftaler (MLA), der hører til området (prøvning, kalibrering, medicinsk undersøgelse, udbud af præstationsprøvning og fremstilling af referencematerialer).

Et stort antal ILAC politikker og retningslinjer skal revideres som følge af revisionen af ISO 17025, og der er i AIC nedsat undergrupper (task forces) til at analysere behovet for revision af P9 (præstationsprøvning), P10 (metrologisk sporbarhed), P14 (usikkerhed i kalibrering), G8 (overensstemmelseserklæring) og G18 (akkrediteringsområde). Samtlige af disse vil give anledning til ændring af akkrediteringsbestemmelser primært AB 3, men også AB10 og AB11.

G19 for det forensiske område vil også skulle revideres, ligesom G24 (kalibreringsintervaller) er under revision i samarbejde med OIML. Blandt opgaver, som udestår for AIC, er revision af G17 vedrørende usikkerhed i prøvning. Dette dokument vil imidlertid kræve væsentlige drøftelser i AIC, da revisionen af ISO 17025 ikke har medført bedre præcisering af kravene i forhold til den nuværende udgave.

Der er tale om et usædvanligt stort revisionsarbejde, da mere end 90 % af samtlige dokumenter med relation til laboratorieområdet i ILAC skal revideres, og man må påregne, at dette vil tage mellem 1 til 3 år. Ved revisionen skal der desuden indregnes, at dokumenterne skal dække såvel ny som gammel udgave i de 3 år, overgangsordningen for ISO 17025 rækker, dvs. til ultimo november 2020.

ILAC General Assembly

Generalforsamlingen vedtog et antal resolutioner, som primært er af driftsmæssig karakter. Det gælder udvidelse af MRA status, godkendelse af beslutninger truffet siden seneste generalforsamling (derunder 5 reviderede dokumenter – dog ingen vedrørende akkrediteringsprocessen for laboratorier) samt vedtægter for diverse komitéer (derunder AIC). Mest væsentlig er en resolution vedrørende udvidelse af ILAC Arrangement (MRA) til at omfatte Arab Accreditation Cooperation (ARAC), hvorved antallet af regioner nu er steget til 4.

21-30 OCTOBER
2017

IAF-ILAC

JOINT ANNUAL MEETINGS
VANCOUVER, CANADA

FOR IAF OG ILAC I VANCOUVER

ILAC's vedtægter har vist sig at være i strid med hollandske lovkrav om mindst én stemme pr. medlem og skal følgelig revideres. Der har derfor i det seneste år været gennemført flere høringer, som er mundet ud i en uoverensstemmelse mellem EA og de øvrige regioner. Dette har baggrund i, at forslaget til nye vedtægter vil bevilge en stemme pr. medlem af ILAC i stedet for den nuværende ene stemme pr. økonomi. Konsekvensen af denne ændring ville være, at USA vil få 6 stemmer i stedet for den ene, som de 6 amerikanske akkrediteringsorganer har, og at Japan vil få 4 stemmer mod én i dag. EA har ønsket at bevare princippet om én stemme pr. økonomi, hvilket vil kræve, at man indfører en ny medlemskategori for det mest repræsentative akkrediteringsorgan i "økonomien". EA vil udarbejde et forslag til ILAC baseret på dette princip, så det kan indgå i det fremtidige beslutningsgrundlag for ændring af vedtægterne ved næste års generalforsamling. Det vil blive cirkuleret til medlemmerne i 2018 for at afklare, om forslaget er bæredygtigt.

Til orientering er det værd at bemærke, at man i alle tilfælde taler om stemmer pr. økonomi og ikke pr. land, hvilket indebærer, at Hong Kong og Taiwan derved sikres en stemme. Ligeledes er akkreditering forankret lovgivningsmæssigt i EU gennem forordning 635, mens der i mange lande ikke findes en national retsmæssig forankring.

IAF General Assembly

På IAF generalforsamlingen blev etablering af en database for akkrediterede certifikater

diskuteret. Uploading til databasen bliver obligatorisk for akkrediteringsorganer og frivillig for certificeringsorganer. Omkostninger til udvikling og drift af databasen skal dækkes, ved at de certificerede virksomheder mod betaling kan linke oplysningerne om deres certificering til en markedsføringsplatform.

IAF teknisk Komité

I IAF's tekniske komité ser man med stor bekymring på, at kun ca. en fjerdedel af alle kvalitets- og miljøledelsescertifikater (ISO 9001 og ISO 14001) på nuværende tidspunkt er blevet konverteret til 2015-udgaven af standarderne. Certifikater udstedt efter de ældre udgaver af standarderne udløber 15. september 2018, så det frygtes, at der vil opstå en flaskehals mht. konverteringen blandt såvel auditorene som hos beslutningstagerne i certificeringsorganerne. Man risikerer derfor, at en del virksomheder vil stå uden gyldigt certifikat efter den 15. september 2018 – og nogle organisationer vil måske efterfølgende helt fravælge at have et certifikat.

For at imødegå denne flaskehals blev det besluttet, at alle bedømmelser efter 15. marts 2018, skal foretages iht. 2015-udgaven af standarderne. Samtidig blev det besluttet, at der ved fremtidige overgangsordninger skal anvendes en stram tidsplan. Således er det vedtaget, at ved overgang til ny udgave af ISO 50001 (Energiledelse) skal akkrediteringsorganet tilbyde akkreditering senest 6 mdr. efter standardens udgivelse. Certificeringsor-

ganerne skal være akkrediteret senest 18 måneder efter udgivelsen af den reviderede standard og skal også senest fra dette tidspunkt tilbyde certificering iht. den reviderede standard.

I flere lande opleves en forvirring over, at akkrediterede certificeringsorganer udsteder ikke-akkrediterede certifikater indenfor områder, de er akkrediterede til. Derfor blev det for år tilbage forbudt for akkrediterede certificeringsorganer at udstede ikke-akkrediterede ledelsessystemcertifikater indenfor det område (scope), som de er akkrediteret til. I Vancouver blev et tilsvarende forbud besluttet for personcertificering med en overgangsperiode på 3 år.

IAF multilateral aftalekomité

På mødet i IAF's komité for den multilaterale aftale blev Kenyas akkrediteringsorgan KENAS optaget som tilknyttet medlem, efter at de har været gennem en succesfuld peer-evaluering.

Desuden blev ARAC (The Arab Accreditation Cooperation) optaget som en region, ligesom EA (European Accreditation) er et regionalt medlem. Det er regionerne, der løbende foretager peer-evalueringer af de enkelte akkrediteringsorganer, men i de tilfælde, hvor der ikke en region, der er medlem, er det IAF selv, der bedømmer akkrediteringsorganerne. Dette var f.eks. tilfældet med KENAS, der derfor er optaget som tilknyttet medlem.

REVISIONEN AF ISO 17025 ER AFSLUTTET

Erik Øhlenschläger, eo@danak.dk, 77 33 95 60

For 3 år siden igangsatte ISO revisionen af DS/EN ISO/IEC 17025:2005, og afstemningen vedrørende FDIS 17025:2017 var positiv med 99 % flertal.

ISO/IEC 17025:2017 forventes udgivet i december, når de redaktionsmæssige ændringer er gennemført. Samtidig blev det ved ILAC General Assembly 2017 i Vancouver besluttet, at implementeringsperioden er 3 år fra udgivelsesdagen. Dette indebærer, at DANAK kan igangsætte processen med overgang fra DS/EN ISO/IEC 17025:2005 til DS/EN ISO/IEC 17025:2017. Med en endelig udgivelse af den engelske udgave ultimo december forventes den danske udgave først udgivet i 2018.

DANAK vil på sædvanlig måde udarbejde detaljerede krydsreferencelister mellem den gamle og den nye standard, akkrediteringsmeddelelse for overgang (de første besøg efter

ny standard forventes først at kunne gennemføres 1. oktober 2018), gennemføre træning af tekniske og ledende assessorer samt tilbyde opdateringskurser for kunder, se oversigten over DANAK kurser 2018.

Den nye udgave af standarden følger strukturen i CASCO standarderne. Det vil sige, at den hidtidige opdeling "kapitel 4" som var baseret på ISO 9000 før år 2000 og det tekniske "kapitel 5" står for fald. Opdelingen er nu baseret på generelle og strukturelle krav, som er fælles for CASCO standarderne samt ressource- og proceskrav, som er specifikke for laboratorieaktiviteter. Dertil kommer opdelingen af krav til ledelse (kvalitetsstyringssystemer), hvor der i lighed med andre CASCO standarder opdeles i en option A og B. Option A rummer krav, som laboratoriet kan vælge at opfylde. Option B består i at anvende et ledelsessystem baseret på ISO 9000. Når det er sagt, skal det dog bemær-

kes, at langt det meste af substansen i DS/EN ISO/IEC 17025:2005 er bevaret, om end opdateret og præciseret. Derfor vil de akkrediterede laboratorier ikke behøve at frygte at skulle omskrive deres ledelsessystemer væsentligt, men kan nøjes med at opdatere deres krydsreferencelister.

På den tekniske side forekommer der væsentlige ændringer, som kan være af mere eller mindre faglig/formuleringsmæssig karakter. Dette omfatter krav til:

- Udstyr, kalibrering og sporbarhed
- Metodevalidering
- Præstationsprøvninger
- Helt nye krav f.eks. vedrørende "decision rules" (beslutningsregler) og vurdering af risici og muligheder.

AKKREDITERING SOM ADGANG TIL DET AMERIKANSKE MARKED

Karsten Tølløse, kat@danak.dk, 77 33 95 46

Inden for de sidste 2 år har USA åbnet adgangen til deres marked. Adgangen er baseret på akkreditering og gælder for to så forskellige områder som foder- og fødevarer og træbaserede plader.

Foder- og fødevarer

Indenfor foder og fødevarer har FDA (U.S. Food & Drug Administration) etableret Voluntary Qualified Importer Program (VQIP) under FDA's Food Safety Modernization Act (FSMA). Programmet åbner mulighed for, at akkrediteringsorganer, der er anerkendt af FDA, kan akkreditere certificeringsorganer indenfor foder- og fødevarer sikkerhed. Dermed vil ikke-amerikanske virksomheder, der er certificeret under programmet, have lettere adgang til det amerikanske marked. Det er indbygget i programmet, at FDA kan kræve særlige krav opfyldt for at undgå, at potentielt skadelige fødevarer kommer ind i USA.

DANAK har i lighed med de fleste andre europæiske organer i første omgang valgt ikke at ansøge FDA om anerkendelse. Dette skyldes dels, at der endnu er en del uklarheder i programmet, samtidig med at der er et forholdsvis højt gebyr for at kunne være med. Der er naturligvis en dialog med de nuværende certificeringsorganer på området om deres interesse for at deltage.

Træbaserede plader

Ligesom der i Danmark stilles krav til emission af formaldehyd fra træbaserede plader, gøres dette også i USA. U.S. Environmental Protection Agency (EPA) har opstillet et regelsæt, hvor produktionen skal være omstillet senest 12. december 2017. I regelsættet stilles der krav om, at produktionen skal være underlagt en akkrediteret produktcertificeringsordning, ligesom der skal foretages akkrediteret prøvning. Da træbaserede plader er en

vare, der handles internationalt, har det en vis interesse, at også udenlandske akkrediteringer anerkendes. Eksempelvis er der under DANAK's akkreditering udstedt certifikater til fabrikanter i USA, Canada og Chile.

I regelsættet anerkender EPA de multilaterale gensidige anerkendelsesaftaler under IAF (International Accreditation Forum) og ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation); men samtidig ønsker de en kontrakt med hvert akkrediteringsorgan, ligesom akkrediteringsorganet skal have en repræsentant i USA. Der er således mulighed for, at et certifikat udstedt under en dansk akkreditering kan anvendes som grundlag for eksport til USA. DANAK har dog indtil videre ikke søgt om anerkendelse i USA.

Sikkerhedsstyrelsens direktør Lone Saabye og ministeren for AQSIQ Mr. Zhi Shuping. I baggrunden Statsminister Lars Løkke Rasmussen

SAMARBEJDE OM AKKREDITERING OG CERTIFICERING MELLEM DANMARK OG KINA

Jesper Høj, jh@danak.dk, tlf. 77 33 95 33

Sikkerhedsstyrelsen og den tilsvarende kinesiske myndighed CNCA har underskrevet en aftale om at styrke det bilaterale samarbejde inden for akkreditering og certificering mellem Danmark og Kina, og derved facilitere handel mellem de to lande. I samarbejdsaftalen tilkendegiver Sikkerhedsstyrelsen og CNCA, at de vil:

- Udveksle information om love, regler og standarder inden for certificering og akkreditering.
- Udveksle information om akkrediterings-, certificerings- og inspektionsorganer test-laboratorier og personalecertificeringsorganer mv.
- Undersøge mulighederne for gensidig anerkendelse af certificerings- og akkrediteringsresultater.
- Øge kompetencer og udveksling af medarbejdere inden for certificering og akkreditering hos begge myndigheder.
- Afholde seminarer om overensstemmelsesvurderinger.
- Styrke samarbejdet mellem certificerings- og akkrediteringsorganer i begge lande.
- Udforske andre mulige samarbejdsområder i begge landes interesse.

Samarbejdsaftalen blev underskrevet af Sikkerhedsstyrelsens direktør Lone Såby under statsministerens besøg i Kina i juni. Samarbejdsaftalen er en del af "China-Denmark joint work programme (2017-2020)" og er kommet i stand gennem den samarbejdsaftale, som DANAK og det kinesiske akkrediteringsorgan CNCA underskrev i 2015.

Som en udmøntning af samarbejdet besøgte en delegation fra Sikkerhedsstyrelsen og DANAK Kina i december. DANAK's deltagelse i samarbejdet var tidligere finansieret af DANAK's finanslovsbevilling, men bliver nu finansieret direkte af Sikkerhedsstyrelsen.

ÆNDRING AF KRONE-SMILEYORDNINGEN PÅ ARBEJDSMILJØCERTIFICERING

Jesper Høj, jh@danak.dk, 77 33 95 33

En aftale mellem den daværende Venstre-regering, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre fra 2016 skal styrke arbejdsmiljøcertificering.

Aftalepartierne er enige om, at et anerkendt arbejdsmiljøcertifikat er et godt instrument for virksomhedernes arbejdsmiljøindsats. Der er også enighed om, at det er centralt at sikre en høj kvalitet i en anerkendt arbejdsmiljøcertificering.

Virksomheder med et anerkendt arbejdsmiljøcertifikat bliver fritaget for risikobaseret tilsyn og får en kronesmiley. Det afspejler en grundlæggende tillid til, at virksomheder med et anerkendt arbejdsmiljøcertifikat har styr på deres arbejdsmiljøarbejde.

Aftalepartierne vurderer, at der er behov for at styrke ordningen for opnåelse af et anerkendt arbejdsmiljøcertifikat og en kronesmiley. Det sker på baggrund af sager om erhvervssygdomme og kritik fra Rigsrevisionen. Det er forventningen, at der hermed bliver skabt større sikkerhed for, at der er styr på arbejdsmiljøet hos de certificerede virksomheder.

Aftalepartierne blev derfor enige om, at der skal iværksættes otte initiativer, som skal styrke arbejdsmiljøcertificeringsordningen og dermed også kronesmileyen:

1. Indsamling af viden om certificeringsorganernes tilsyn med virksomhedernes arbejdsmiljø.
2. Certificeringsorganerne skal styrke kontrollen med arbejdsmiljøet på de certificerede virksomheder.
3. Der oprettes et arbejdsmiljøcertificeringsudvalg under arbejdsmiljørådet.
4. Kravene øges til certificeringsorganernes auditorer indenfor psykisk arbejdsmiljø, gennem etablering af certificeringsuddannelse.
5. Der skal fokuseres på psykisk arbejdsmiljø i certificeringsordningen.
6. Virksomhederne skal give oplysninger om anmeldte arbejdsskader til certificeringsorganerne.
7. Arbejdstilsynet skal behandle certificerede virksomheder som alle andre virksomheder.
8. Der skal være gennemsigtighed i forhold til klager over certificeringsorganer.

Initiativerne er ved at blive implementeret, og resulterer i ændringer i lov om arbejdsmiljø og nye bekendtgørelser om arbejdsmiljøcertificering.

DANAK finder det positivt, at der fastsættes klare krav til opnåelse af et nationalt anerkendt arbejdsmiljøcertifikat, og at disse krav ikke påvirker nationale certificeringsorganers mulighed for at udstede internationalt anerkendte arbejdsmiljøledelsescertifikater efter OHSAS 18001 på samme vilkår som udenlandske certificeringsorganer.

Virksomheder med arbejdsmiljøcertifikat har typisk både et nationalt anerkendt certifikat, som lovforslaget omhandler, og et internationalt anerkendt arbejdsmiljøledelsessystem certifikat, et OHSAS 18001 certifikat. Det tilstræbes, at vilkår og krav til internationalt anerkendte certifikater er ens i alle lande, fordi certifikaterne er vigtige for virksomhedernes internationale anerkendelse og konkurrenceevne.

DATABESKYTTELSESFORORDNINGEN

Jesper Høj, jh@danak.dk, 77 33 95 33

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (eller mere populært: "Den generelle forordning om databeskyttelse") træder i kraft 25. maj 2018.

Forordningen tilskynder til fastlæggelse af certificeringsmekanismer for databeskyttelse samt databeskyttelsesmærkninger og -mærker med henblik på at påvise, at dataansvarliges og databehandlers behandlings-

aktiviteter overholder forordningen. Certificeringsmekanismen eller certificeringsordningen kan også bruges til at påvise tilstedeværelse af fornødne garantier afgivet af dataansvarlige eller databehandlere, hvor personoplysninger overføres til tredje-lande eller til internationale organisationer.

Kriterierne for en certificeringsordning skal udarbejdes eller godkendes af den kompetente tilsynsmyndighed, i Danmark Datatilsynet, eller af Databeskyttelsesrådet. Hvis kriterierne er godkendt af Databeskyttelsesrådet, kan det føre til en fælles certificering, Den Europæiske Databeskyttelsesmærkning.

DANAK har haft møde med Datatilsynet om etablering af en certificeringsordning.

Forordningen åbner mulighed for, at den kompetente myndighed, Datatilsynet eller det nationale akkrediteringsorgan, kan akkreditere certificeringsorganer. Datatilsynet ønsker, at DANAK akkrediterer, og DANAK er indstillet på at foretage akkreditering, når kriterierne for certificeringerne er udarbejdet. DANAK er desuden indstillet på at assistere Datatilsynet med rådgivning og sparring om etablering af en "certificeringsmekanisme".

OMFANG AF MARKBESØG PÅ CERTIFICERING OG VERIFIKATION – REVISION AF AMC 15

Allan Munck, amu@danak.dk, 77 33 95 45

Akkrediteringsmeddelelse AMC 15 er igen blevet opdateret for at give et klart billede af det forventede omfang af DANAK's overvågning af bedømmelser udført af certificeringsorganer og verifikatorer.

Målet er naturligvis at sikre gennemførelse af markbesøg i det omfang, som DANAK er pålagt. Overordnet er det et krav i ISO 17011, at der gennemføres markbesøg, som er repræsentative, og på specifikke områder kan der være stillet krav af EA, IAF, EU eller af

ejerne af bestemte ordninger. Med de pålagte krav vil der fremover være behov for et øget antal markbesøg for de større ordninger.

For ledelsessystemer er der tilføjet specifikke krav fra IAF om markbesøg vedrørende certificering af ledelsessystemer på miljø og kvalitet. Desuden er der nu henvist til gruppering af områder for miljø, energi, arbejdsmiljø, medicinsk udstyr og kvalitet. Grupperingen anvendes ved beslutning om omfang af besøg.

For CO2 henvises nu til EU krav.

For certificering af produkter er beskrivelsen for IFS-ordningen opdateret med specifikke krav.

I øvrigt er det forsøgt at give et bedre overblik og at samle de generelle beskrivelser i de indledende afsnit for at undgå gentagelser.

NY STANDARD OM REFERENCEMATERIALER DS/EN ISO 17034 OG BESLUTNING OM KOMMENDE EA MLA

Henrik Lykkegaard Jørgensen, hj@danak.dk, 77 33 95 54

Den tidligere ISO Guide 34, der vedrører akkreditering for fremstilling af referencematerialer i kombination med ISO 17025, blev i 2016 erstattet af den harmoniserede standard "DS/EN ISO 17034:2016 – Generelle kompetencekrav til producenter af referencematerialer".

Der er hermed dannet grundlag for en kommende MLA. Denne blev igangsat på EA's General Assembly i maj 2017, hvor det blev besluttet at tage endelig stilling til en EA MLA i forbindelse med EA MLA Rådets møde i april 2019.

Forudsætningen for beslutning om en EA MLA for fremstilling af referencematerialer er, at mindst tre medlemslande vil være indstillet hertil ved kommende peer-evalueringer, inden april 2019.

AKKREDITERING SOM GRUNDLAG FOR NOTIFICERING – NY AB 18

Allan Munck, amu@danak.dk, 77 33 95 45

For en del år siden udgav EA dokumentet EA-2/17 "On the horizontal requirements for the accreditation of conformity assessment bodies for notification purposes", som et "mandatory" dokument, der skulle følges for akkreditering som grundlag for notificering – i hvert fald inden for de "aligned" direktiver.

Efterfølgende blev der udgivet en ny udgave, der kun var et "guidance document" og altså af vejledende karakter.

Nu er EA-2/17 blevet revideret, og er igen et "mandatory" dokument, der mere bredt,

klart og specifikt forholder sig til de forskellige områder for notificering.

DANAK har i den anledning udgivet en ny udgave af akkrediteringsbestemmelsen AB 18 om indførelse af kravene. Nogle af hovedpunkterne er:

- En oversigt over, hvilke akkrediteringsstandarder der kan anvendes til de enkelte typer overensstemmelse. Denne ændrer ikke ved de akkrediteringsstandarder, DANAK har akkrediteret til.
- At der udover den standard, man akkrediteres til, kan være tillægskrav i anden

akkrediteringsstandard. Hvis man f.eks. ønsker akkreditering under ISO 17065 til "typeoverensstemmelse på grundlag af kvalitetssikring af fremstillingsprocessen", vil der være krav om, at afsnit 9 i ISO 17021-1 også opfyldes.

- Angivelse af foretrukne akkrediteringsstandarder, som skal anvendes ved nye ansøgninger om akkreditering, og som eksisterende akkrediteringer har mulighed for at gå over til.
- Forskellige krav, som skal opfyldes ved ansøgning og løbende derefter.

KUNDE TILFREDSHEDS

Jesper Høj, jh@danak.dk, 77 33 95 33

DANAK har fra 2013 indhentet systematiske tilbagemeldinger kort efter afslutning af besøg. Tidligere udførte vi en større undersøgelse hvert 4. år.

Svarprocent

Svarprocenten ligger konstant på ca. 34 % – efter en lidt højere svarprocent, da systemet blev indført.

Årstallet er det år, hvor spørgeskemaerne er udsendt. Tallene for 2017 angiver antallet af spørgeskemaer modtaget inden slutningen af august. Der bliver sendt et spørgeskema, når et besøg er afsluttet. Det vil sige, når rapportering og den efterfølgende sagsbehandling er afsluttet. Besøget kan således have fundet sted i et tidligere år. Selv om det kan betyde,

at besøget står svagere i erindringen, fastholder vi denne løsning, både for at få tilbagemelding på hele forløbet og for at adskille vores bedømmelse af kunden fra kundens vurdering af os.

DANAK's bestyrelse er glad for den høje besvarelsesprocent, og for den interesse for

DANAK, som besvarelsesne indikerer.

DANAK's bestyrelse vil i den nærmeste fremtid vurdere, om den høje svarprocent kan øges ved at gøre invitationen til at deltage i undersøgelsen mere informativ og ved at stramme spørgsmålene mere op.

	Udsendte	Besvarede	Svarprocent
2013	155	66	43
2014	240	81	34
2015	260	91	35
2016	283	95	34
2017	204	70	34
I alt	1142	403	35

KONKLUSIONER

Undersøgelsen viser en let øget tilfredshed fra 2010 til 2017. Betydningen er ligeledes let øget.

Der er størst tilfredshed med bedømmelsesholdets faglige kompetence i forhold til akkrediteringsområdet. Dette vurderes ligeledes at være det emne med størst betydning. Den samlede værdi af akkreditering har næst-

størst tilfredshed og ligeledes næststørst betydning.

Den laveste tilfredshed er med DANAK's samlede tidsforbrug (prisen). Dette vurderes også at have den mindste betydning.

Den største stigning i kundetilfredshed fra 2013 til 2017 er sket på klar formulering af DANAK's akkrediteringsbestemmelser og

andre krav. Tilfredsheden med bedømmelsesholdets fokus på de vigtige emner, DANAK's samlede tidsforbrug og den samlede værdi af akkreditering er steget næstmest.

Kun tilfredsheden med den efterfølgende sagsbehandling og rapportering er faldet i perioden 2013 til 2017.

UNDERSØGELSE

BESVARELSER

Der er mulighed for at svare på en skala fra 1-7, hvor 7 er meget tilfreds.

Spørgsmål	Gennemsnit af tilfredshed					Gennemsnit af betydning				
	2017	2016	2015	2014	2013	2017	2016	2015	2014	2013
Besøgsplanlægning og afvikling	6,2	5,9	6,1	6,0	6,0	6,5	6,4	6,3	6,3	6,0
DANAK's bedømmelsesholds faglige kompetence i forhold til akkrediteringsområdet	6,4	6,3	6,4	6,1	6,1	6,6	6,6	6,6	6,6	6,4
DANAK's bedømmelsesholds fokusering på de emner, der er vigtige for de akkrediterede ydelser	6,3	6,0	6,0	5,9	5,9	6,6	6,5	6,4	6,4	6,2
DANAK's samlede tidsforbrug	5,6	5,6	5,6	5,4	5,2	6,2	5,9	5,8	6,1	5,8
Den efterfølgende sagsbehandling og rapportering	6,0	5,6	6,1	5,8	6,1	6,5	6,3	6,4	6,2	6,2
Den samlede tilfredshed med forløbet	6,2	6,0	6,1	6,1	6,1	6,6	6,5	6,5	6,4	6,3
Den samlede værdi af akkrediteringen	6,4	6,3	6,2	6,1	5,9	6,7	6,5	6,4	6,4	6,3
Klar formulering af DANAK's akkrediteringsbestemmelser og andre krav	6,2	5,8	5,7	5,5	5,5	6,5	6,3	6,3	6,1	6,1
Sagsbehandling mellem besøg f.eks. ændringer og udvidelser	6,0	6,0	6,1	5,8	5,7	6,3	6,3	6,2	6,1	5,9
Total	6,1	6,0	6,0	5,8	5,8	6,5	6,4	6,3	6,3	6,1

NY UDGAVE AF ISO 17011 OM AKKREDITERING – SNART FÆRDIG

Allan Munck, amu@danak.dk, 77 33 95 45

Et væsentligt udgangspunkt for akkreditering er kravene i ISO 17011. Heri står de krav, som DANAK skal opfylde ved gennemførelsen af en bedømmelsesproces. Desuden er der krav, som DANAK skal videreformidle til kunderne, eksempelvis kravene om anvendelse af DANAK's akkrediteringsmærke. Ændringer af denne standard kan derfor i nogle tilfælde have betydning for omfanget af DANAK's bedømmelse.

Revision af standarden blev påbegyndt i 2014, og den nye udgave forventes udgivet inden årets udgang. I den sidste fase kan der kun gennemføres mindre ændringer. Der er aftalt en overgangsperiode på 3 år til indførelse af de nye krav.

Følgende større ting er tilføjet i standarden:

- Krav til hvad akkrediteringsområderne skal omfatte for de nye områder (præstations-

prøvning, certificering af referencematerialer, validering og verifikation). Kravene til akkrediteringsområder er desuden ændret for nogle af de gamle områder.

- Prøvetagning er fortsat ikke specifikt nævnt, men opfattes som omfattet i forbindelse med prøvning, kalibrering og medicinsk undersøgelse, som beskrevet i standarderne for disse områder.
- Krav til fleksibelt akkrediteringsområde.
- Ved DANAK's konstatering af afvigelser hos vores kunder, skal vi nu ud over korrektion og korrigerende handling også kræve, at der gennemføres analyse af årsag til afvigelser.

Nogle ting er desuden fjernet. Det drejer sig om følgende:

- Væsentlige aktiviteter (key activities) er ikke nævnt. De er i dag anvendt ved DANAK's vurdering af, hvilke af kundens adresser DANAK skal besøge, og fremgår f.eks. af AB 6.

- Krav til laboratoriers deltagelse i præstationsprøvning. Kravet fremgår dog til gengæld tydeligt af standarderne på laboratorieområdet.
- Endeligt er der ikke længere krav om, at DANAK skal angive anerkendte sporbarhedsveje for måleresultater.

Udover ovenstående er der en række mindre ændringer.

DANAK vil i samråd med de andre medlemmer i EA, IAF og ILAC indføre ændringerne, så vi opfylder kravene.

FRA KOMMUNAL BYGGESAGS-BEHANDLING TIL PERSONCERTIFICERING

Karsten Tølløse, kat@danak.dk, 77 33 95 46

Hidtil har et byggeri skullet byggesagsbehandles af kommunen. Dette bliver ændret fra 1. januar 2018, hvor der også bliver mulighed for, at en person, der er personcertificeret af et akkrediteret personcertificeringsorgan, kan foretage dele af byggesagsbehandlingen

I forsommeren 2017 var Bekendtgørelse om certificeringsordning for dokumentation af tekniske forhold i bygningsreglementet i høring. I denne bekendtgørelse flyttes bedømmelsen af, om byggesager opfylder bygningsreglementet fra kommunerne til personcertificerede personer, når det gælder brandforhold og statik (bærende konstruk-

tioner). Det er fortsat meningen, at kommunen skal behandle byggesager, der vedrører overholdelse af afstandskrav til naboer, lokalplaner etc.

For at en person kan blive personcertificeret skal det bedømmes, om personen har de fornødne kvalifikationer og kompetencer. I høringsforslaget til bekendtgørelsen er kravene til personer angivet, men Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen har også annonceret, at der kommer uddybende vejledninger.

Overgangsperioden forventes at løbe i 2 år fra den 1. januar 2018, således at man i

denne periode enten kan få sin byggesag behandlet hos kommunen eller hos en certificeret person. Samtidig kan alle de implicerede parter arbejde på at få de nye krav implementeret. DANAK er ved at forberede sig på at kunne håndtere de certificeringsorganer, der vælger at udbyde en personcertificeringsordning for statikere og/eller brandrådgivere.

PERSONALIA

TILTRÅDT

METTE KAPPEL

mkc@danak.dk, tlf. 77 33 95 51

Mette Kappel er ergoterapeut og har arbejdet med strategisk arbejdsmiljøarbejde i ISS. Før dette har Mette haft selvstændig konsulentvirksomhed og arbejdet som Lead Auditor for DNV GL og for DS Certificering. Herfra har hun erfaring med OHSAS 18001, ISO 9001

og til dels ISO 14001. Mette begyndte sit arbejde med arbejdsmiljø og kvalitetsstyring på Grundfos og i BST Nord.

Arbejdsområdet i DANAK vil være akkreditering af certificerings- og inspektionsorganer.

PER NØRREGAARD

pen@danak.dk, tlf. 77 33 95 22

Per Nørregaard er civilingeniør og har arbejdet som Lead Auditor og Product Owner for Food-schemes hos Bureau Veritas Certification Danmark A/S. Per har tidligere været Technical Manager og Quality Manager samme sted. Før dette har han været kvalitetschef

hos Mortalin Haslev A/S, driftsingeniør hos Danisco A/S og laboratorieleder hos Rahbekfisk A/S.

Arbejdsområdet i DANAK vil være akkreditering af certificerings- og inspektionsorganer.

INTERNT JOBSKIFT

KIRSTEN MARIE ROSENBERG

kmr@danak.dk, tlf. 77 33 95 83

Kirsten Marie Rosenberg tiltrådte ved en rokade i ledelsen stillingen som sektionsleder for laboratoriesektionen pr. 1. december 2016. Kirsten har virket som ledende assessor

i DANAK indenfor miljø- og fødevareprøvning samt medicinsk undersøgelse siden januar 2013.

ERIK ØHLENSCHLÆGER

eo@danak.dk, tlf. 77 33 95 60

Erik Øhlenschläger blev i november 2016 valgt som formand for ILAC Accreditation Committee (AIC) og tiltrådte ved en rokade i ledelsen en stilling som International Manager pr. 1. december 2016. Erik har været sektionsleder for laboratoriesektionen siden 2003

og fortsætter med at have ansvar for kurser og beslutning om akkreditering på laboratorieområdet.

FRATRÅDT

POUL ERIK POULSEN

Den 1. februar 2017

Ledende assessor Poul Erik Poulsen, som tiltrådte i DANAK i 1990, hvor DANAK var en del af Dansk Fundamental Metrologi A/S, er fratrådt 1. februar 2017 for at gå på pension.

ANETTE SOLSKOV

Den 27. februar 2017

Administrativ medarbejder Anette Solskov fratrådte sin stilling med udgangen af februar 2017.

BRUGERFINANSIERET BEDØMMELSE AF ORDNINGER

Karsten Tølløse, kat@danak.dk, 77 33 95 46

Indimellem dukker der nye ordninger (schemes) op, som især certificeringsorganerne ønsker at benytte som certificeringsgrundlag indenfor de områder, de er akkrediteret til. I nogle tilfælde er det blot et certificeringsorgan, der vil certificere i henhold til et sådant grundlag; mens der i andre tilfælde er flere certificeringsorganer, der benytter det samme grundlag. Specielt indenfor fødevarer sikkerhed og svejsning har der været flere forskellige ordninger.

Indtil 2017 indeholdt DANAK's resultatkontrakt med Sikkerhedsstyrelsen mulighed for, at DANAK kunne foretage en bedømmelse af, om en ordning kunne anvendes som grundlag for eksempelvis en inspektions- eller certificeringsordning. Bedømmelsen kunne gennemføres indenfor resultatkontraktens økonomiske rammer. Denne mulighed forsvandt i forbindelse med halveringen af resultatkontrakten for 2017. Samtidig er der også

på europæisk plan blevet mere fokus på, at overensstemmelsesordninger skal evalueres, inden de kan benyttes som bedømmelsesgrundlag for eksempel for en inspektions- eller certificeringsordning.

På europæisk plan er der udarbejdet dokumentet EA-1/22:2016 EA procedure and criteria for the evaluation of conformity assessment schemes by EA Accreditation Body Members. Dette er European Accreditations krav ved evaluering af, om en ordning kan anvendes som overensstemmelsesgrundlag. I regelsættet stilles dels krav til, hvordan en ordning skal håndteres, hvis den skal benyttes i flere lande, og dels hvis det blot skal være en national ordning.

Hvis det skal være en europæisk ordning, skal akkrediteringsorganet, der udpeges som "hjemme akkrediteringsorgan" (Home AB) sikre, at de øvrige europæiske organer hører

om deres syn på ordningen: og om den lever op til kravene for en ordning. Der er eksempelvis krav om, at der er opbakning til ordningen fra markedet, at ordningen lever op til dens egen beskrivelse mht. formål, og at kravene er offentligt tilgængelige. Endelig er der en række andre formelle krav, for eksempel, at der benyttes SI-enheder, og ikke mindst, at den valgte akkrediteringsstandard hænger sammen med den valgte metode og ordningens indhold.

Hvis det skal være en national ordning, er der ikke krav om at involvere de andre europæiske organer; men kravene til ordningen er de samme, så det skulle være relativt enkelt at ændre status til en europæisk ordning.

DANAK har foreløbig i 2017 evalueret et par ordninger, som forventes at komme på markedet i 2017/2018. Som noget nyt er dette sket på baggrund af brugerbetaling.

NYE AKKREDITERINGER/GODKENDELSE

Akkreditering af certificeringsorganer		
6506	Kiwa Inspecta A/S	Certificering af arbejdsmiljøledelsessystemer
7508	China Classification Society	EU MRV - Bedømmelse af overvågningsplaner og verifikation af emissionsrapporter
Akkreditering af inspektionsorganer		
9110	EMT-Inspektion ApS	Inspektion: Elevatorer
Akkreditering af laboratorier		
577	Grundfos Holding A/S	Akkreditering til prøvning
569	Thetis	Akkreditering til prøvning
570	Kopenhagen Fur	Akkreditering til prøvning
573	Arla Foods Ingredients Group P/S	Akkreditering til prøvning
1027	Næstved, Slagelse og Ringsted Sygehuse	Akkreditering til medicinsk undersøgelse
1029	Holbæk Sygehus, Region Sjælland	Akkreditering til medicinsk undersøgelse
1030	Klinisk Biokemisk Afdeling, Sjællands Universitetshospital Køge	Akkreditering til medicinsk undersøgelse
1032	BGI Europe Genome Center	Akkreditering til medicinsk undersøgelse
1036	Aalborg Universitetshospital	Akkreditering til medicinsk undersøgelse
1038	Filadelfia, Epilepsihospitalets Laboratorium (EHL)	Akkreditering til medicinsk undersøgelse

For yderligere oplysninger se DANAK's hjemmeside www.danak.dk

NY LOVGIVNING, HVOR AKKREDITERING ANVENDES

Nedenstående love og bekendtgørelser kan findes på www.retsinfo.dk

Listen omhandler ny lovgivning fra oktober 2016 til september 2017.

Ref. nr.	Emne	26/01/2017
LBK nr. 94 Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet	Bekendtgørelse af lov om statstilskud til el-intensive virksomheder	
BEK nr. 1027 Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet	Bekendtgørelse om energimærkning af bygninger	29/08/2017
BEK nr. 963 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2017/2018	12/07/2017
BEK nr. 865 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)	23/06/2017
BEK nr. 843 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen)	23/06/2017
BEK nr. 805 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om anvendelse af og kontrol med principper for god laboratoriepraksis (GLP) for fødevarer og GLP-inspektion samt gebyrer herfor	22/06/2017
BEK nr. 604 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om salmonella hos svin	01/06/2017
BEK nr. 542 Transport-, Bygnings- og Boligministeriet	Bekendtgørelse om krav til akkreditering af assessorer på jernbaneområdet	24/05/2017
BEK nr. 309 Erhvervsministeriet	Bekendtgørelse om sikkerhedskrav til legetøjsprodukter	03/04/2017
BEK nr. 77 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om forholdsregler vedrørende salmonellose hos fjerkræ samt salmonella og campylobacter i slagtefjerkræ m.m. (Slagtefjerkræbekendtgørelsen)	20/01/2017
BEK nr. 1024 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om kvaliteten af benzin, dieselolie og gasolie til anvendelse i motor-køretøjer m.v. (Brændstofkvalitetsbekendtgørelsen)	23/08/2017
BEK nr. 806 Miljø- og Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om eksport af fødevarer og fødevarekontaktmaterialer	22/06/2017
BEK nr. 1493 Erhvervsministeriet	Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om EØF-mærkning (e-mærkning) af færdigpakkede varer	06/12/2016
BEK nr. 1618 Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet	Bekendtgørelse om statstilskud til el-intensive virksomheder	15/12/2016
BEK nr. 1639 Forsvarsministeriet	Bekendtgørelse om brandfarlige og brændbare væsker	06/12/2016
BEK nr. 1431 Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet	Bekendtgørelse om radioudstyr og elektromagnetiske forhold	01/12/2016
BEK nr. 1382 Erhvervs- og Vækstministeriet	Bekendtgørelse om tilgængeliggørelse på markedet af måleinstrumenter	25/11/2016
BEK nr. 1381 Erhvervs- og Vækstministeriet	Bekendtgørelse om tilgængeliggørelse på markedet af ikke-automatiske vægte	25/11/2016
BEK nr. 1391 Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet	Bekendtgørelse om en godkendelsesordning for virksomheder, der leverer rådgivning og projektstyring m.v. i forbindelse med energirenovering af bygninger (Bedre Bolig)	22/11/2016
BEK nr. 1243 Erhvervs- og Vækstministeriet	Bekendtgørelse om bemyndigelse af organer til overensstemmelsesvurdering af gasapparater	14/10/2016

Grundkursus	Dato	Tilmeldingsfrist
Grundkursus DS/EN ISO/IEC 17020:2012 Overensstemmelsesvurdering – krav til forskellige typer inspektionsorganer	17.-18. januar 2018	4. december 2017
Grundkursus DS/EN ISO 15189:2013 Medicinske laboratorier – krav til kvalitet og kompetence	18.-20. april 2018	12. februar 2018
Opdateringskursus DS/EN ISO/IEC 17025:2017 Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriernes kompetence	9. maj 2018 (afholdes i Høje Taastrup)	19. marts 2018
Grundkursus DS/EN ISO/IEC 17025:2017 Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriernes kompetence	23.-25. maj 2018	19. marts 2018
Opdateringskursus DS/EN ISO/IEC 17025:2017 Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriernes kompetence	30. august 2018 (afholdes i Vejle)	9. juli 2018
Grundkursus DS/EN ISO/IEC 17025:2017 Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriernes kompetence	5.-7. december 2018	1. oktober 2018

Tilmelding via www.danak.dk

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA DANAK

Alle dokumenterne kan hentes på DANAK's hjemmeside: www.danak.dk

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
AB 18	Akkreditering som grundlag for notificering	November	Ny
AB 19	Akkreditering til ISO 17020 i kombination med ISO 17025	September	Revideret
AM	Akkrediteringsmeddelelser bliver revideret løbende og sendt direkte til vores kunder		Revideres løbende

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA EA

(European Co-operation for Accreditation) Alle dokumenterne kan hentes på EA's hjemmeside: www.european-accreditation.org

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
EA-INF/XX	Dokumenterne er ikke direkte målrettet DANAK's kunder		Revideres løbende
EA-0/08	Procedure for Management Reviews	Juli	Revideret
EA-1/17 A	EA Rules of procedure	Juni	Revideret
EA-2/17:2016	Accreditation for Notification purposes	November 2016	Revideret
EA-4/09 G 2017	Accreditation For Sensory Testing Laboratories	Februar	
EA-7/04:2017	Legal Compliance as a part of accredited ISO 14001-2015 Certification	Maj	Revideret

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA IAF

(International Accreditation Forum, Inc.) Alle dokumenterne kan hentes på IAF's hjemmeside: www.iaf.nu

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
IAF ID 13:2017	IAF Medical Device Nomenclature (IAF MDN) Including Medical Device Risk Classifications	Januar	Ny
IAF MD 2:2017	IAF Mandatory Document for the Transfer of Accredited Certification of Management Systems	Juni	Revideret
IAF MD8:2017	Application of ISO/IEC 17011:2004 in the Field of Medical Device Quality Management Systems (ISO 13485)	Juni	Revideret
IAF MD 9:2017	Application of ISO/IEC 17021-1 in the Field of Medical Device Quality Management Systems (ISO 13485)	Juni	Revideret

NYE ELLER REVIDEREDE DOKUMENTER FRA ILAC

(International Laboratory Accreditation Cooperation) Alle dokumenterne kan hentes på ILAC's hjemmeside: www.ilac.org

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
ILAC G 27-06/2017	Measurements performed as part of an inspection process	Juni	Ny